

VIII. SJÄTTE BUDET

Begå icke äktenskapsbrott

32. *In sensu naturali*, i naturlig mening, förstås med detta påbud inte endast att man ska avhålla sig från äktenskapsbrott utan även från obscena handlingar och lasciva tankar, och ej heller ge uttryck för sådan lättfärdighet. Som Herrens ord utsäger är redan begäret efter äktenskapsbrott ett brott av detta slag:

»Ni har hört att det blev sagt: Du skall inte begå äktenskapsbrott. Men jag säger er: den som ser på en kvinna med åtrå har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap.« (Matt. 5:27, 28)

Anledningen är att begäret blir ett verkligt dåd när det sätter sig i viljan – och en avsikt till följd av ett begär är en handling.

Många aspekter av detta har ingående behandlats i verket om ”Den äktenskapliga kärleken och den horiska kärleken” (*De amore conjugiali*) utgivet i Amsterdam 1768.

Där finns avsnitt om den äktenskapliga kärleken och dess motsats (§§ 423–443), om promiskuitet (§§ 444[b]–460), olika slag och grader av äktenskapsbrott (§§ 478–499); lusten att deflorera (§§ 501–505); ombytets lidelse (§§ 506–510); våldtäktsbegär (§§ 511, 512); passionen att förföra oskulder (§§ 513, 514), samt om hur man får göra räkning för sitt val av kärlek (523–531).

Allt detta täcks av budets innebörd i världslig mening.

33. I *andlig mening* betecknar budordet otrohet mot det goda i Ordet och förfalskning av dess sanningar. Att det även har denna innebörd har inte tidigare varit känt, eftersom Ordets andliga mening fram till nu varit fördold. Av följande stycken är det i själva verket uppenbart, att *bedriva hor och otukt och begå äktenskapsbrott* har denna innebörd i Ordet:

”Gå ut på Jerusalems gator och se er noga omkring! Sök på torgen och se om ni kan finna någon, om det finns en enda som handlar rätt och försöker leva hederligt – Fastän jag gav dem vad de behövde var de otrogna och skockades i horhuset.” (Jeremia 5:1, 7)

”Hos profeterna i Jerusalem ser jag fasanting: de begår äktenskapsbrott och far med lögn.” (Jer. 23:14)

”Ty de gjorde vad som är en vettlöshet i Israel: de horade med varandras hustrur och de uttalade lögn i mitt namn” (Jer. 29:23).

”De skall äta men inte bli mätta, de skall hora men inte föröka sig, ty de har övergivit Jehovah och ägnar sig åt hor.” (Hosea 4:10)

”Och om någon vänder sig till de dödas andar och till spådomsandar och är otrogen med dem, skall jag vända mig mot denna själ och utstöta den”
(3 Mos. 20:6).

”Du skall inte sluta förbund med invånarna i landet, ty då kommer du att äta av deras offer när de ägnar sig åt sin liderliga avgudadyrkan”
(2 Mos. 34:15).

Eftersom Babylon skändar och förfalskar Ordet mer än andra kallas det *den stora skökan*, och följande sägs om detta i Uppenbarelsboken:

»Babylon, för vars otukts skull alla folk har fått dricka vredens vin.«
(Upp. 14:8)

”Och en av de sju änglarna som hade de sju skälarna kom och talade till mig och sade: »Kom, jag skall visa dig domen över den stora skökan som bor vid stora vatten. Henne har kungarna på jorden horat med, och jordens invånare har berusat sig med hennes otukts vin.» (Upp. 17:1, 2)

”Han har dömt den stora skökan som fördärvade jorden med sin otukt”
(Upp. 19:2).

Eftersom det judiska folket förfalskat Ordet kallade Herren detta för ett ”trolöst och syndigt släkte” (Matt. 12:39; 26:4; Mark 8:38), ”avlat i otukt och hor!” (Jesaja 57:3).

(Det finns en mängd andra ställen i Skriften där horeri och otrohet står för kränkningar och förfalskningar av Guds ord, såsom Jeremia 3:6, 8; 13:27; Hesekiel 16:15, 16, 26, 28, 29, 32, 33; 23:2, 3, 5, 7, 11, 14, 16, 17; Hosea 5:3; 6:10; Nahum 3:1, 3, 4.)

34. *Den himmelska innebörden* av detta sjätte bud avser förnekelse och vanhelgande av det heliga Ordet. Denna innebörd följer av den andliga betydelsen, nämligen skändande av det goda däri och förvanskande av dess sanningar. Dess helighet förnekar och kränker var och en som skrattar åt allt som rör religion och kyrka, ty i den kristna världen kommer allt som hör till religionen och kyrkan från Ordet.

35. På många sätt kan en person förefalla omgivningen anständig, och även själv inbilla sig vara det, fast vederbörande på intet sätt är det. Man vet exempelvis inte att en

sexuell åtrå i viljan är en akt, och att denna viljeyttring endast kan avlägsnas av Herren sedan medveten bättring skett. Att avstå från att göra något gör inte *i sig* oss kyska. Vad som gör oss sedesamma är att låta bli att *vilja* göra något som står i vår makt att utföra, därför att denna handling vore att begå en synd.

Till exempel!

Om en man avstår från hor och promiskuitet bara därför att han fruktar rättsskipning och straff, eller att förlora anseende och heder, är rädd för sexuellt överförda sjukdomar eller att få bannor av sin fru och mista hemmets ro, eller fasar för att den andra kvinnans make och släktingar kan vilja honom illa och deras tjänstefolk prygla honom, eller avhåller sig på grund av snålhet, dålig hälsa, missbruk, hög ålder eller av annat skäl till bristande virilitet; – om han således undviker otukt och äktenskapsbrott med anledning av någon fysikalisk eller moralisk lag *men inte en andlig lag*, är han ändå i hjärtat en horkarl. Han tror inte att äktenskapsbrott och otukt är synder. I sin själ gör han dem inte olagliga inför Gud, varför han i hjärtat begår dem, fastän detta inte sker kroppsligen. Följaktligen kommer han efter döden som ande tala gott om dessa ting.

Äktenskapsbrytare kan jämföras med dem som bryter avtal och överenskommelser. De kan även liknas vid de satyrer och priaper som i gamla tider vandrade i skogarna och hojtade ”Var finns det jungfrur, brudmör och hustrur att roa sig med?” Faktiskt är det så att äktenskapsbrytare i andevärlden ser ut som de. Äktenskapsbrytare kan liknas vid getter som stinker eller gathundar som springer omkring och vädrar efter någon att para sig med, och dylikt.

När horbockar gifter sig kan deras mannakraft påminna om blomstringen av tulpaner om våren, vilka efter en månad förlorar sina kronblad och vissnar ner.

IX. SJUNDE BUDET

Du skall icke stjäla

36. Med detta budord förstås naturligen enligt bokstaven att man inte ska begå stöld, råna, i fredstid röva eller kapa, och att ej genom bedrägeri eller i löndom lura till sig annans egendom. Det täcker även svindleri och illegal vinning, ocker och utpressning, skatteflykt, underlåtna avgifts- och lånebetalningar.

Arbetare bryter mot detta bud när de utför sina uppgifter oärligt och svekfullt; affärsinnehavare när de uppskörtar kunderna vid försäljning av sina varor genom fel i mått, vikt och uträkningar; officerare när de tullar på sina soldaters sold; domare då de gynnar vänner och släktingar i sina domslut, tar mutor eller låter sig påverkas på annat sätt och därvid i sina utredningar och utslag berövar andra deras tillgångar som rätteligen tillhör dessa.

37. I andlig mening är det stöld att genom osanna påståenden och irrläror beröva andra människor trons sanningar. Präster är själstjuvar om de för att vinna rikedom eller status predikar sådant som de vet eller borde förstå inte är i överensstämmelse med Skriften. De frånhänder då menigheten medlen till frälsning, som är trons sanningar.

Präster av detta slag framställs som tjuvar i följande bibelpartier:

»Den som inte går in i färfällan genom grinden utan klättrar in på ett annat ställe, han är en tjuv och en rövare... Tjuven kommer bara för att stjäla, slakta och döda.« (Joh. 10:1, 10)

»Samla inte skatter här på Jorden... Samla skatter i himlen, där inga tjuvar bryter sig in och stjälar.« (Matt. 6:19, 20)

»Kommer det tjuvar till dig, kommer det rövare om natten – hur ska du undvika förgörelse – då stjäla de väl bara vad de behöver?» (Obadja, vers 5)

»De stormar staden, de klättrar över muren, de tränger in i husen, tar sig in genom fönstren som tjuvar.» (Joel 2:9)

»Ty de handlar svekfullt, tjuvar tar sig in, och där ute härjar rövarband.»
(Hosea 7:1)

38. I himmelsk mening är tjuvar sådana som berövar Herren hans gudomliga makt och tillskriver sig själva dennes förtjänster och rättfärdighet. Även om dessa människor tillber Gud, så litar de till sig själva och tror på sig själva i stället för honom.

39. Det finns människor som förkunnar osanna och kätteriska läror och får folk att tro att dessa är med sanningen överensstämmande och teologiskt korrekta, fastän de själva läser Skriften och faktiskt kan skilja på rätt och fel. Och det finns andra som med lögn övertygar om falska trosföreställningars sanning.

Dessa erinrar om konstutövare som framställer förfälskningar av allehanda slag. Eftersom detta som här omtalats

faktiskt är stölder i andlig mening, kan förövarna även liknas vid falskmyntare som med guldfärg eller förgyllning utpräglar sina slantar som äkta vara. De kan också påminna om skickliga stenmakare som kan slipa och polera kvartskristall och efter härdning marknadsföra den som diamant. Jämföras kan de även vid gycklare som klär babianer och mandriller i människokläder och höviskt leder dessa med skylda ansikten genom staden på hästar och mulåsnor såsom aristokrati av äldsta ädla adel.

Vidare är de såsom personer vilka maskerar sig med makeup som gör deras anletens naturliga fågring osynlig för omvärlden. Eller skojare som kommer fram och uppvisar medhavda mineralstycken med glimmer och selenit, glittrande som guld- och silver, och saluför dem som ädelmetall. Av liknande slag är de som anordnar teaterföreställningar för att avleda folks intresse för att uppsöka gudstjänsten och lockar bort människor från kyrkobyggnaderna till teatrarna.

De som understöder osanning av alla de slag och inte ger något för sanningen, som intar prästrollen för att vinna förmåner och ära, är därför själsrövare och är lika sådana bovar som har skaffat sig huvudnycklar som går till alla hem. De är också som leoparder och örnar spejande med skarpa ögon över vidder som är rika på villebråd.

X. ÅTTONDE BUDET

Vittna inte falskt mot din nästa

40. Den naturliga innebörden av att inte bära falskt vittnesbörd mot sin nästa innefattar att vittna falsk inför en domare eller inför andra utanför en domstol, och att vittna mot någon som oskyldigt anklagas för att ha begått något ont, och att avge sådant vittnesbörd under mened svärande vid Gud eller något heligt, eller vid sitt eget namn och sitt renommé på heder och samvete.

I vidare världslig mening inbegripes allt slags lögn och hyckleri med ont uppsåt i det offentliga livet, liksom att med förtal eller i förärande och förklenande ordalag skymfa någons heder, namn och rykte, så att allt på vilket hela dennes anseende vilar kan bringas på fall.

I den vidaste världsliga meningen omfattar detta budord trolöshet, bedrägligt försåt och konspiration mot någon av orsak vad det vara månde såsom fiendskap, hat, avund, svartsjuka, hämndlystnad, etc. All denna ondska har falskt vittnesmål till innehåll.

41. *I den andliga meningen* riktas uppmärksamheten på varje försök att övertyga andra om att osanna ting är sanna och att ett liv i ondska är ett gott liv och omvänt – fast

endast om detta hävdas mot bättre vetande. Att svekfullt påstå sådant innebär att vi i själva verket vet vad gott och sant är men talar illistigt.

Jesus sade:

»Om ni vore blinda skulle ni vara utan synd. Men nu säger ni att ni ser. Er synd står kvar.« (Joh. 9:41)

Sådan osanning är det som avses med lögn, svek och falskhet i följande bibelstycken:

»Vi har slutit fördrag med döden, ett avtal med dödsriket... Vi har gjort lögn till vårt värn, falskhet till vår tillflykt.« (Jesaja 28:15)

Ty detta är ett upproriskt folk, lögnaktiga barn som vägrar att hörsamma Jehovahs lag. (Jes. 30:9)

Alla, profet som präst, handlar svekfullt. (Jeremia 8:10)

Stadens rika övar våld och förtryck, dess invånare far med lögn, de talar med svekfull tunga. (Mika 6:12)

Du förgör lögnarna, Herre, mördare och bedragare avskyr du. (Psaltaren 5:7)

En bror bedrar sin bror, vänner går med förtal. Den ene lurar den andre, de talar inte sanning. Deras tunga är tränad i lögn. I sin förvändhet kan de inte vända om. Övergrepp på övergrepp, svek på svek. (Jer. 9:4–6)

Eftersom lögn är detsamma som falskhet säger Herren att djävulen »står utanför sanningen därför att någon sanning inte finns i honom. När han ljuger talar han med egna ord«

(Johannes 8:44). Att lögn är falskhet och bedrägeri framgår även av Jeremia 9:4; 23:14, 32; Hesekiel 13:15-19; 21:29, Hosea 7:1; 12:1; Nahum 3:1; Psaltaren 120:2, 3.

42. *I himmelsk bemärkelse* är falskt vittnesmål att smäda Herren och Skriften och driva sanningen ur samfundet, ty Herren är Sanningen Själv (*Ipsa Veritas*), likaså Ordet. Att vittna betyder där att tala sanning, och vittnesbördet är då sanningen själv. Därför benämns de tio budorden förbundets vittnesbörd [*testimonium*] eller tecken i Ordet. Se: 2 Mos. 25:16, 21, 22; 31:7; 18; 32:15, 16; 40:20; 3 Mos. 16:13; 4 Mos. 17:4, 10). Beträffande att Herren är sanningen själv, se Johannes evangelium 14:6; Uppenbarelseboken 3:7, 14. Om att han själv vittnar och är ett vittne, se: Johannes 3:11; 8:13-19; 15:26; 18:37, 38.

43. Det finns de som talar falskt och svekfullt i en fingerat andlig ton eller rent av inlindar sina lögnen i gudomliga sanningars form och som därigenom gör dessa oäkta. Man hade ord för sådana häxmästare i äldre tid, såsom besvärjelsesjungande trollkarlar [*Incantatores*, Se [AR] *Uppenbarelseboken avslöjad* § 462], ävensom pythiska orakel och drakar, eller ormar från *Kunskapens träd till att lära känna gott och ont*.

Dessa förföriska och lyriska bedragare är såsom de som förstuckat talar förbindligt och vänskapligt med sina fiender men har en dolk bakom ryggen redo till hugg. Sådana som har svärdet smörjt med Stormhatt när de går till attack eller lägger akonitin i brunnen eller i vinmust och sockerbakelser. De är som intagande och charmiga hetärer som bär på en hemsk sjukdom, eller som stingande törnen som skadar våra luktorgan när vi vill avnjuta rosendoften, eller försockrat gift, eller som den ljuva doften som sprider sig om hösten av torkad dynga. I Ordet beskrivs dessa som pantrar (AR § 572; [Jes. 11:6; AC 430.1]).

XI. NIONDE OCH TIONDE BUDET

Du ska inte hysa begär efter
din nästas hus, dennes
hustru, tjänare eller
tjänarinna, dennes ox
eller åsna, eller annat som
tillhör din nästa

44. I den katekes som i denna tid är i bruk uppdelas detta budord i två. Dvs. det nionde: ”Du ska inte hysa begär efter din nästas hus” och det tionde: ”Du ska inte hysa begär efter din nästas hustru, tjänare eller tjänarinna, dennes ox eller åsna, eller annat som tillhör din nästa.” Eftersom dessa två föreskrifter är förenade i en och samma vers i Andra Moseboken 20:17 och Femte Moseboken 5:21 och där likalydande, behandlar jag dem tillsammans, men det är inte min avsikt att låta dem sammanfalla till ett enda bud utan att hålla dem isär såsom alltid har skett, eftersom buden sedan begynnelsen angetts vara *tio* till antal [*Decem Verba*]: 2 Mos. 34:28; 5 Mos. 4:13; 10:4; [hebr. *‘äseret*].

45. Dessa två maningar blickar tillbaka på alla dem som föregår, i det att de föreskriver och ålägger oss att inte

göra något ont eller hysa något begär efter sådant. På så vis riktar sig de tio budens regler inte bara till vår levnad i yttre mening utan också till vårt inre. Om man inte begår onda gärningar, men ändå önskar göra dem, har man likväl förbrutit sig. Herren säger om detta som bekant:

»Men jag säger er: den som ser på en kvinna med åtrå har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap. Om ditt högra öga förleder dig, så riv ut det och kasta det ifrån dig. Det är bättre för dig att en del av din kropp går förlorad än att hela kroppen kastas i helvetet.» (Matt. 23:25, 26)

Det yttre jaget och det inre självet förenas inte i harmoni förän våra dolda begärelser har avlägsnats. Herren talar även om detta då han yttrar:

»Ve er, skrifflärda och fariséer, ni hycklare som rengör utsidan av bågaren och skålen, medan de inuti är fulla av vinningslystnad och omåttlighet. Du blinde farisé, gör först bågaren ren inuti, så blir också utsidan ren.» (Matt. 23:25, 26)

Han säger mer om detta i samma kapitel av Matteus evangelium, från början till slut. De dåliga 'fariseiska' sidorna är just lusten att utföra det lagstridiga som svartlistas av första, andra, femte, sjätte och åttonde budet.

Det är allmänt känt, att då Herren var i världen så meddelade han enskild inomkyrklig undervisning. Dessa initierande lärostycken för vårt inre liv lär att vi inte ska ha begär efter något som är ont, och att vårt inre och yttre skall vara ett, vilket är *att födas på nytt*, om vilket han talade med Nikodemus (Joh. 3),

»Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike... Gud sände sin son till världen för att världen skulle räddas genom honom.»

Endast genom Herren kan vi pånyttfödas och förnyas och sålunda bli en inre människa.

De två sista budorden rekapitulerar de tidigare såtillvida att de ser dem som ting vi inte ska åtrå. Därför nämns huset först, sedan hustrun, följd av tjänaren, tjänarinnan, oxen, åsnan och slutligen allt som hör till medbrodern. Allt detta hör nämligen till dennes hus, och hustrun nämns därpå eftersom hon styr över hushållet såsom mannen över huset, liksom det underställda tjänstefolket i sin tur handhar oxen och åsnan, medan allt därunder och därutöver innefattas av ”allt annat” som ens nästa äger. Således sammanfattas alla tidigare bud av dessa.

46. I den andliga betydelsen förbjuder dessa bud alla begär som strider mot anden, alltså de lustar som är emot det andliga inom kyrkan, vilket i främsta rummet är tron och kärleken, för om begäret gavs fria tyglar skulle köttet i frihet rusa fram i all gudlöshet. Av Paulus lär vi att

”Köttet är fiende till anden och anden till köttet” (Galaterbrevet 5:17).

Genom Jakob vet vi:

”Blir någon frestad, är det alltid av sitt eget begär som han lockas och snärjs. Och när så begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullväxt föder den död.” (Jak. 1:14, 15)

Av Petrus känner vi att Herren...

...”håller de orättfärdiga i förvar under tuktan fram till domens dag, särskilt dem som följer sina orena begär” (2 Pet. 2:9, 10).

Sammanfattningsvis innehåller andemeningen av dessa två

budord alla de föregåendes andemening och understryker att man inte ska dras eller förledas till något av dessa onda ting. Det samma gäller i samtliga stycken den himmelska innebörden, men det är här överflödigt att räkna upp dem alla igen.

47. Det kroppsliga begäret, ögonens och andra sinnens lystnad – skild från andens längtan, dess känslor, åstundan och ljuva hängivelse – är inte skild från de begär djur har, varför det i sig självt är djuriskt. Andens begär är däremot såsom änglarnas, varför dessa kan kallas sant mänskliga. Desto mer en människa alltså hemfaller åt köttets lust, ju mer är hon som vilddjur och består, men i den mån vi ger efter för andens trängtan är vi människa och ängel.

Köttets begärelser kan liknas vid torkade och förbrända druvor eller vilddruvor, medan andens lusta är såsom saftiga smakrika druvor och smaken av vin pressat ur dem. Den kroppsliga lidelsen kan jämföras med en lagård där det är åsnor, bockar och svin, och andlig traktan vid stall med fullblodshästar, får och lamm. Köttets begär skiljer sig från andens som en åsna från en häst, en get från ett får, en gris från ett lamm. De skiljer sig åt lika mycket som slagg och guld, kalksten och silver, korall och rubin, och så vidare.

Ett begär och en aktiv handling hänger intimt samman som kött och blod, lampolja och låga. Begäret är i gärningen som luften i våra lungor är i vårt andetag och i vårt tal; eller vinden i seglen då vi seglar till havs; eller vattnet i vattenhjulet som sätter maskineriet i gång och får det att arbeta.

XII. De tio budorden innehåller allt som rör kärleken till Gud och till vår nästa

48. Åtta av de tio budorden, nämligen det första, andra, femte, sjätte, sjunde, åttonde, nionde och det tionde, säger inget uttryckligen om att vi ska älska Gud och vår nästa. De framhåller inte att vi ska älska Gud och hålla hans namn heligt, eller att vi ska älska vår nästa och behandla denne på ett hederligt och uppriktigt sätt. De säger endast att vi inte ska ha någon annan gud, inte missbruka hans namn, inte döda, begå äktenskapsbrott, stjäla, vittna falskt eller ha begär efter vad medmänniskor tillhör. I korthet innebär detta att vi icke skall åstunda, begrunda eller begå något ont emot Gud eller vår nästa.

Vi uppmanas inte att utföra saker som direkt har att göra med välvilja och godhet utan endast undvika det som strider däremot. Så är det därför att ju mer vi skyr onda handlingar för att de är syndar, desto mer vill vi göra det som hör kärleken och medkänslan till. I kärleken till Gud och vår nästa är det första steget att inte begå ont, det andra att göra gott, som du kan se i kapitlet Om medmänniskokärleken [*De Charitate*, §§435–438].

[2] Det finns två sorters böjelser (*duo amoris*) som står i motsatsställning till varandra, nämligen böjelsen och viljan att göra gott, respektive böjelsen och viljan att begå ont. Den senare är

av helvetisk natur, den förra himmelsk, ty i hela helvetet råder kärleken till det onda, i himlen kärleken till det goda.

Som människor föds vi till världen i allt slags ont, och ända ifrån begynnelsen lockas vi till sådant som kommer från helvetet. Därför kan vi inte komma till himlen förrän vi fötts ännu en gång och förnyats. Först måste de onda egenskaper som hör helvetet till undanröjas innan människan kan vilja endast det goda som hör himmelriket till, ty Herren kan inte adoptera (*adopto*) oss människobarn förrän vi skiljt ut oss från djävulen (*diabolo*). Om hur det onda avlägsnas och människan ledes till att göra det goda handlar två kapitel, det ena om bättring (*De Paenitentia*), det andra om omdaning och pånyttfödelse (*De Reformatione et Regeneratione*) (§§ 571–625).

[3] Herren lär oss hos profeten Jesaja att det onda måste sållas bort innan det goda vi gör är gott i Guds ögon:

”Tvätta er, rena er! Låt mig slippa se era illdåd. Sluta göra det onda och lär er göra det goda. Sträva efter rättvisa, stöd den förtryckte. För den faderlöses talan, skaffa änkan rätt. Låt oss gå till rätta med varandra, säger Herren. Om era synder är scharlakansröda, ska de då bli vita som snö; är de röda som purpur, ska de bli vita som ull.” (Jes. 1:16, 17, 18)

Följande passage hos Jeremia har liknande budskap:

”Ställ dig i porten till Jehovahs hus. Där skall du ropa ut detta budskap: Hör Herrens ord alla från Juda som går in genom dessa portar för att tillbe Herren! Så säger Jehovah Sebaot, Israels Gud: Ändra era liv och era gärningar, så skall jag bo bland er på denna plats. Lita inte på lögnerna som »Här är Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel.« Men om ni verkligen ändrar era liv och era gärningar, om ni handlar rätt mot varandra, om ni inte förtrycker invandraren, den faderlöse och änkan,

inte låter oskyldigt blod flyta på denna plats och inte skadar er själva genom att följa andra gudar, då skall jag bo bland er på denna plats, i det land som jag gav åt era fäder från urminnes tid och för all framtid. Men ni litar på lögnen som inte är till hjälp. Tror ni att ni kan stjäla och dräpa och begå äktenskapsbrott och svära falskt och tända offereld åt Baal och följa andra gudar som ni inte känner och sedan träda fram inför mig i detta hus, som mitt namn är utropat över, och säga »Vi är räddade«, och sedan fortsätta med alla dessa vidrigheter? Detta hus, som mitt namn är utropat över, tar ni det för ett rövarnäste? Det är det i mina ögon, säger Herren.» (Jer. 7:2–11)

[4] Jesaja vet att berätta att vi inte får bönhörelse förrän vi re-nats från synd:

»Ve detta syndiga folk, tyngt av skuld, detta onda släkte, dessa vanartade barn. De har övergivit Herren, visat förakt för Israels Helige och vänt honom ryggen... När ni lyfter era händer i bön vänder jag bort blicken. Hur mycket ni än ber lyssnar jag inte.» (Jes. 1:4, 15).

Att kärlek och kärleksgärning följer av att fly det onda genom att lyda de tio budorden framgår av Herrens ord hos Johannes:

Jesus sade:

»Den som har mina bud och håller dem, han älskar mig, och den som älskar mig skall bli älskad av min fader, och jag skall älska honom och visa mig för honom... »Om någon älskar mig bevarar han mitt ord, och min fader skall älska honom, och vi skall komma till honom och stanna hos honom.« (Joh. 14:21, 23).

De bud som här avses är de tio budorden som utsäger att man inte ska göra eller ha begärelse till det onda – och att på så sätt människans kärlek till Gud och dennes kärlek till människan

följer av efterlevnad, liksom det goda kommer som en följd av det ondas undanröjande.

49. Det har här framhållits att ju mer vi avhåller oss från det som är ont, desto mer önskar vi att göra gott. Så är det eftersom gott och ont är motsatta poler. Det onda härrör ur helvetet, det goda kommer från himmelen. Så i samma mån som vi fjärrar oss från det helvetiska, närmar vi oss det himmelska och ser hän mot godheten.

Att det förhåller sig så är uppenbart genom åtta av budorden, nämligen: (i) ju mindre vi dyrkar (*colo*) andra gudar, desto mer vördar och helighåller vi den sanne guden; (ii) vi älskar det som är från Gud i samma mån som vi inte i falskhet vanäras hans namn; (iii) ju mindre vi åstundar mord och hemfaller åt hat och hämnd, desto mer önskar vi andra människor väl; (iv) i samma utsträckning som vi inte vill begå hor önskar vi leva troget med vår älskade; (v) dess mindre vi dras till att stjäla, dess mer vill vi leva hederligt; (vi) ju mindre vi vill fara med osanning om vår nästa desto mer eftersträvar vi att tänka rätt och tala sant; (vii) och (viii): så mycket man inte traktar efter det som andra har, så mycket vill man att dessa ska ha det bra med det som dem tillhör.

Av detta framgår att budorden innehåller allt om att älska Gud och medmänniskan. Därför säger Paulus:

”Den som älskar andra har uppfyllt lagen. Buden ’Du skall inte begå äktenskapsbrott, Du skall inte dräpa, Du skall inte stjäla, Du skall inte ha begärelse’ och alla andra bud sammanfattas ju i ordet: Du skall älska din nästa som dig själv. Kärleken vållar inte din nästa något ont. Kärleken är alltså lagen i dess fullbet.” (Romarbrevet 13:8, 9, 10).

Till detta skall läggas två grundregler (*canones*) som skall tjäna

den nya kyrkan (*Nova Ecclesia*) till rättesnöre: (1) Ingen kan helt av sig själv fly det onda som synd och göra det goda som är gott inför Gud, men så mycket man undviker det onda för att det är synd, så mycket gör man det goda, fast inte av själv utan på Herrens tillskyndan. (2) Vi behöver undfly det onda såsom synder och bekämpa det liksom av oss själva, men om vi undviker det onda av annan orsak än att det är synd, så avstår vi inte från det alls annat än så till vida att andra inte ska se det.

50. Ont och gott kan inte samexistera, och i den utsträckning det onda trängs tillbaka, senterar och känner man det goda. Anledningen till detta är, att alla i den andliga världen omger sig med en sfär av sin särskilda kärlek, som utsträcker sig och når andra vilket väcker sympati eller antipati. I detta spänningsfält urskiljs det goda från det onda.

Det faktum att det onda måste bort innan det goda erkännes, erfäres och älskas kan erinra om många situationer som kan uppstå i vår egen värld. Pondera att någon har en leopard och en panter på sin kammare och lever i högönsklig välmåga med sitt sällskap därför att vederbörande utfodrar dem, men att ingen kan komma på besök så länge vilddjuren är där!

[2] Vilken gäst bjuden till konungens och drottningens taffel skulle underlåta att tvätta ansikte och händer innan den gör sin entré? Och vilken brudgum går väl in i sängkammaren med sin brud efter bröllopet utan att först ha tvättat sig hel och hållen och iklätt sig bröllopsdräkten? Man måste först rena malm med eld och rensa den från slagg innan man får rent guld och silver. Vem skiljer inte ut ogräset från veteskörden innan han fyller sin lada med den, och vem uttröskar inte agnarna från kornet innan han lägger det i boden?

[3] Vem skummar icke det råa köttet under kokningen så att det färdigt att ätas kan insättas på bordet? Vem skakar inte frukträdens grenverk fria från larver och maskar så att dessa ej förtär bladen och fördärvar frukten? Vem undanskaffar inte skräp från huset och ingången och städar upp, i synnerhet då man väntar besök av en furste och dennes dotter, med vilken man är förlovad? Vem vill äkta en ungmö som är behäftad med elaka sjukdomar och är täckt av variga sår och bölder, hur mycket hon än sminkar sig, draperar sig med tjugande kläder och lockar till amour med de ljuvligaste ord?

[4] Det självklara i att vi människor bör rena oss själva från det onda och inte kan vänta att Herren omedelbart ska göra allt detta åt oss, kan liknas vid en tjänare som med händer och ansikte insmorda med sot och lort inträder till sin husbonde och säger: 'Herre, tvätta mig!'. Varpå denne svarar: 'Enfaldige, vad är detta för prat, du har ju fått vatten, tvål och handduk, har du inte händer och förmåga att tvätta dig själv?' Och Herren Gud skall säga: rengöringsmedlen tillhandahåller jag, även förmåga och vilja har du begåvats med, så använd nu dina gåvor och anlag som dina egna och du skall bli ren!

Den yttre människan skall renas, men genom den inre. Om detta undervisar Herren i tjugotredje kapitlet av Matteus evangelium från början till slut.

51. *Tilläggas skall här fyra minnesvärda händelser (memorabilia). Den första är denna:*

Jag hörde en gång fröjdens rop komma från underjorden, det lät som om dessa ljud kom bubblande upp genom vatten. En röst till vänster ljöd: 'Åh, så rättvisa!' En till höger hördes utbrista: 'Åh, så lärda!' En tredje där bakom jublade: 'Åh, så visa!' När jag uppfattade detta började jag fundera över frågan om det även i